

O'limdan boshqasiga chora bor

Unutma, oxiri o'lim bilan tugamaydigan har qanday ishning bir chorasi topiladi. Har doim ham salbiy narsalarni o'ylab, o'zingni qiynayverma. Bilaman, hayoting oson bo'lmasdi, ayniqsa, yolg'iz qolganingda.

Hozir ko'zgu oldiga bor va o'zingga shunday de: axir, nimalarni yengib o'tmadim, buni yengolmaymanmi? Ne-ne hodisotlarni ortda qoldirdim. Qancha to'fonlar boshimga keldi, ulardan omon qolib, kemamni qirg'oqqa olib chiqdim. Bu yog'iga ham shunday qilaman. Endi na yomonlashishimni xohlaydiganlarni sevintiraman va na yiqilganimda qayta turmasligimni istayotganlarga maydonni berib qo'yaman.

Hammasi ostin-ustun bo'lib ketsa, dardlar ustingga yomg'irdek yopirilsa, Hazrati Mavlononing shu so'zlari joningga ora kirsin:

"Ba'zan tugashni bilmaydigan dardlar ustingga yomg'ir bo'lib yog'adi. Ammo unutma, yomg'irlar ortidan rang-barang kamalak chiqadi".

Balki charcharman, balki parchalarga bo'linib ketarman, ammo oxiri o'lim bilan tugamaydigan hech bir azobga, hech bir dardga taslim bo'lmayman. Hayotning azobi katta bo'lsa, Alloh bu azobdan buyukdir. Men esa butun vujudim-la Robbimga ishonaman.

O'zimga aytadiganim shu:

Besh marta yiqilsam, olti marta oyoqqa turaman.

Hayrli_umidlar

Baxtga yetaklovchi yo'l

Baxtga olib boruvchi yo'lni qidirayotgan bo'lsang, u "Kamroq kut" deb nomlangan ko'chadan o'tadi. Baxtli bo'lishni xohlasang, hech bir narsani uzoq kutma. Sabohiddin Ali aytganidek:

"Bu hayotda baxtli bo'lishning siri kutishlarni kamaytirmoqdir. Aks holda, qanoti qayrilgan qushga aylanasan".

Hech kimdan hech narsa kutmaganingda, o'zingni qushday yengil va baxtli his eta boshlaysan. Istasang, sinab ko'r.

Eslab qol, omad va baxt uni turgan yerida kutib o'tirganlar eshigini qoqmaydi. Agar haqiqatan ham baxtli bo'lishni xohlasang, bir joyda o'tiravermasdan, harakatingni boshla. Harakatni harakat qilishga qaror qilishdan boshla. Nimani xohlayotganingni aniqlab ol, noaniqlik kishini har yerga uloqtirib tashlaydi.

To'g'ri, baxtlilikning yuzdan yuz foizi bizning qo'limizda bo'lmasligi mumkin. Ammo bu muhim emas. Muhimi, har kim o'z chekiga tushgan vazifani bajarishidir.

Baxtni kutsang, kutish eshigi yonida tu-

Mirach Chag'ri Oqtosh

rib qolib, baxt qatnovini ham to'sib qo'lasan. Baxt senga kelmasa, uni o'zing qidirib top. Baxt – yashirin xazina. Uni o'zing kashf etmog'ing kerak.

Yunonlarda bir hikoya bor:

“Olimpiya tog'ida yig'ilgan ma'budlar baxtlilik sirini saqlashga ahd qilishibdi. Bor-di-yu uni insonlar topadigan bo'lsa, qadrlamay qo'yishadi, deb o'ylashibdi. Ma'budlarning biri baxtni eng baland tog'ning tepasiga yashirishni taklif qilibdi. Boshqasi esa: “Yerning eng chuqur joyiga ko'maylik”, – debdi. Yana biri baxtlilik sirini okeanning tubiga g'arq qilishni aytibdi.

Nihoyat, bir ma'buddan yaxshi fikr chiqibdi. “Insonlar tog'ning tepasini, yerning ostini va okeanning tubini ham topib boradigan aql sohiblaridir. Afsuski, shu aql-idrokni o'zlariga sarflashni bilishmaydi. Baxtlilik sirini ularning qalblariga ko'maylik. Toki uni o'z qalblaridan qidirish xayollariga ham kelmasin”.

Baxt qalbingda, unga quloq solsang yetarli.

Hech narsa uchun kech qoldim, deb o'ylama. Quyosh har kun ba'zi narsalarni o'zgartirishing, istaganlaringni qo'lga kiritishing, sen yashashga arzishingni eslatish uchun nur sochaveradi. Buni his qil. Hayotning markazida faqat o'zing bo'l. Shu lahzani yasha.

Hayot yutqazgan joyingdan boshlanar

Baxtlilar har lahzani o'z joyida yashay oladigan kishilardir. Bugunni bugun yasha, ertani ertaga yashaysan. Hech narsani kechiktirma. Albatta, B rejang ham bo'lsin. Yiqilsang, o'zingga suyan. O'zing oyoqqa tur.

Seni jarlikka uloqtirgan va rivojlanshingni istamaganlardan uzoq tur.

Boshingga kelgan dardga isyon qilma. “Bu dard bekorga menga berilmadi, bu meni yana ham kuchli qiladi”, – degin.

Yiqilishingni, taslim bo'lishingni istayotganlar bor. Ularga bunday imkoniyat berma. Mushukyokikuchukniko'rsang, boshini sila. Qushlarni tomosha qil. To'lqinlarning har qirg'oqqa urilganida, o'zingni yangidan kashf qil. Osmonga termul. Ko'z qorachig'ing bulutlar bilan raqsga tushsin. Tabiatni sev. Ba'zi xursandchiliklar pulli emas. Yashab qol. Sen uchun otgan har bir tong yangi imkoniyatlarga to'la ekanini unutma.

O'tmishni yashab bo'lding. Kelajakdan umid qil. Qo'lingdagilarning bariga shukr ayt. Meni biladiganlar doim shu savolni berishadi:

“Shunchasiga qaramay, qanday qilib bunchalik baxtlisan?” Men bu hayotga bu dardlar bilan kelmadim va ular bilan ketmayman ham. Shu sabab arzimas bu azoblar uchun jonimni ortiqcha azobga qo'ymaydigan bo'ldim. Sen ham shunday qil. Balki, senga ham yaxshilik olib kelar. Biroq hech o'zingni kamsitma.

Baxtli bo'lish uchun bировga ehtiyoj yo'qligi va o'zing o'zingga baxt hadya eta olishingga ishon. Har doim nimadir o'zgartirishga kuching yetishini his qil.

Jismonan va ruhan sog'lom ekaningdan mamnun bo'l. Bilasanmi, baxt ham immunitetni ko'taradi. Hayotingni har tomondan go'zallashtirish uchun ham baxtli bo'l.

O'zingga bo'lgan ishonching ortishi uchun baxtli bo'l. O'zingni qadrli his qilish, nima bo'lgan taqdirda ham, hayotda qadrli ekaningni fahmlash uchun baxtli bo'l. Oilangni, turmush o'rtog'ingni, do'stingni va hayotingdagi barchani xursand qilish uchun baxtli bo'l. Baxtlilikdan zarar kelmaydi. Bo'la olganing qadar baxtli bo'l.

Baxtlilikni targ'ib qilgan va Baxtlilik vazirligiga ega bo'lgan bir o'lka haqida hech eshitganmisan? Ha, to'g'ri eshitding. Baxtlilik vazirligi bo'lgan bir mamlakat bor. Birinchi eshitganimda men ham hayron qolganman. Keyin yaxshilab surishtirdim va tub-tubigacha o'rganib chiqdim. Bu – Hindiston va Xitoy orasida joylashgan yurt ekan. Nomi – Butan.

Butan ziyorat qilish uchun yillar davomida yopiq bo'lib, 1974-yildagina sayyohlarni qabul qilishni boshlagan. Shunday bo'lsa-da, mamlakat rahbari tashrif buyuruvchilar sonini qisqartirishga harakat qiladi.

Masalan, bu yerda 1999-yilgacha televizor va internetdan foydalanish taqiqlangan. Biroq baribir mamlakatga texnologiya kirib borgan. Bu yerda uysiz insonning o'zi yo'q. Birov ko'chada qolib ketsa, uni darhol uy va dala bilan ta'minlashadi. Buning uchun qirol huzuriga borish kifoya emish.

Men ham oldin Baxtlilik vazirligi bo'lgan Butan haqida eshitmagan edim. Butanda insonlarning huzur va baxtini himoya qilish maqsadida 2008-yilda Baxtlilik qo'mitasi tashkil etilgan ekan. Bu yurtdagilar baxtga shunday e'tibor berishar ekanki, har bir anketa va arizada insonlarning baxtli yoki baxtsiz ekanligi haqida savol qo'yilar ekan.

Mamlakatdagi barcha kasalxonalar bepul ekan. Hattoki sigaret ham taqiqlangan. Ha, pulingga sotib olasan-u, lekin cheka olmaysan. Tabiatga va undagi barcha jonzo'larga juda katta e'tibor qaratilgan. Butan xalqi bir soatda ellik mingta ko'chat ekib, jahon rekordini ham yangilashibdi.

Meni eng ko'p hayratlantirgan narsa – Butanda svetaforlarning yo'qligi bo'ldi. Ularga svetoforming keragi ham yo'q. Chunki u yurtdagilar qoidalarga amal qilgan holda do'stona hayot kechiradi. Ko'rib turganingdek, baxt va huzurni o'zlaridan izlagan, biz amal qilmaydigan qoidalarga amal qilgan holda hayot kechiradigan xalq – butan.

Eshitib ta'sirlandim va o'z qalbidamda Baxt vazirligini tashkil etishga qaror qildim. O'z huzurim va baxtimni himoya qilish uchun ba'zi qarorlar qabul qildim va hozir shularni amalda qo'llamoqdaman. Sen ham ichingda shunday vazirlik qurib, o'z baxtingni paydo qilishing mumkin.

O'z mamlakatingning qiroli o'zing, boshqalar emas. Baxtli bo'lish uchun boshqalarining qoidalariga ko'ra yashash shart emas. O'z qoidalaringni yarat. Chegaralaringni belgilab ol. Seni boshqalar baxtli qilmaydi. Qilsa ham, o'zingnikidek qadrli bo'lmaydi.

Baxtga orqasidan quvib erishiladi, uni kutib emas

“Besh yuz kishi bitta majlisda edilar. Birdan notiq jim bo'lib qoldi va guruh bilan bir mashg'ulot o'tkazishga qaror qildi. Ham-maga bittadan shar berdi va unga barcha o'z ismini yozishi kerak edi. Oxirida hamma pufaklar yig'ilib, bir xonaga tashlandi.

Ishtirokchilar ham shu xonaga kiritildi va besh daqiqa ichida har bir kishiga o'z ismi yozilgan pufakni topish buyurildi. Hamma shosha-pisha o'z pufagini izlashga tushib ketdi. Odamlar bir-birini turtdilar, itardilar va g'ala-g'ovur boshlanib ketdi. Natijada bir kishi ham o'z pufagini topa olmadi.

Shunda notiq hamma qo'lga istalgan bir pufakni olishini va unda kimning ismi yozilgan bo'lsa, uni o'sha odamga uzatishini aytdi. Shundan so'ng bir necha daqiqa ichida hamma o'z ismi yozilgan pufakni topdi.

Notiq: “Guvohi bo'lganingizdek, hamma o'z baxtini izlaydi, ammo uning qayerdaligini bilmaydi. Bizning baxtimiz boshqalarning

baxtida yashirindir. Ularga xursandchilik ulashing, sizniki o'zingizga o'z oyog'i bilan keladi. Va insonlarning maqsadi ham shu: baxtning izidan borish.

Unutma, baxt o'tirib bir joyda kutganingda emas, orqasidan chopganingda senga keladi. Qayerda bo'lishingdan qat'i nazar, baxt ortidan borishdan voz kechma. Hozir ilk qadamingni tashla va tabassum qil.

Qara, baxtga bir qadam yaqinlashding...

Biz sevganimiz uchun voz kechmadik, Siz o'zingizni voz kechilmas deb bildingiz

O'zini voz kechilmas deb bilganlarga shuni eslatib qo'ymoqchiman:

"Bizning o'tmishimiz o'zini voz kechilmas deb bilgan voz kechilgan insonlarga to'la. Sevganimiz, hurmat qilganimiz uchun sevgimizga bog'lanib qoldik. Siz esa o'zingizni voz kechib bo'lmaydigan inson sifatida ko'rdingiz. Qaniydi, kibrni bir chekkaga surib, sizdan ham voz kechishlarini bilib, sizga berilgan sevgini va hurmatni ozgina bo'lsa ham anglay olganingizda edi. Voz kechilmaydigan inson, vaqt davo bo'lmaydigan bir dard yo'q. Bir vaqtlar sizdan voz kechmagan bo'lsam, bu sizdan kecha olmaganim uchun emas, sevgim tufayli edi. Ammo qadriga yetmadingiz".

Aslida, bu jarayonga shunday yondashsak ham bo'ladi:

Sevgani uchungina sabr qilgan insonlar bor.

Sevgani uchun boshiga kelgan o'nlab

dardlarga qaramasdan o'zini o'tga otgan insonlar bor.

Sevgani uchungina haq bo'la turib, uzr so'ragan insonlar bor.

Voz kechib bo'lmasligi uchun emas, sevgisi sabab voz kechishni istamagan insonlar bor.

Faqat sevgani uchun...

Bir marta sevilganini his qilgani uchun manmanlikka taslim bo'lganlar bor.

Bir marta sevilgani sabab o'zini yo'qotib qo'ymagan, muhabbat bilan ulg'aygan insonlar bor.

O'zi sevilgani uchun sevishni pisand qilmay, bahonalar ortiga bekingan va o'zini voz kechib bo'lmas deb hisoblagan kishilar bor.

"Siz voz kechilmas emassiz, voz kechmagan biz edik".

Qadrlab sevganimiz uchun sizga voz kechilmaslikni his qildirgan bo'lsak, sizdan voz kechishni ham bilamiz!

**Faqat sening
harakating tufayli
bor bo'ladigan bo'lsa,
bo'lmay
qo'yaversin.**

Faqat sening harakating bilan ushlab turilgan hech bir samimiyat, hech bir munosabatga hayotingdan joy berma. Majburan sevgilar va samimiyatsiz tuyg'ular hayotning ta'mini buzadi.

Sevmaydimi? Sen ham sevma.

Sen seni go'zal sevgan kishi uchun bir mo'jizani san.

Bo'lmasligini bilib ham haliyam bo'ldirishga urinayotgan nimang bo'lsa, barini axlatga uloqtir.

Tozalik ham iymoning uchun yaxshi, ham joningni rohatlantiradi.

Qara, buni Charlz Bukovski qanday go'zal tushuntiribdi:

"Seni tutib qolmagan novdaning bargi bo'laman deb harakat qilma".

**“Sababsiz ketganlar
uchun xafa bo'lma,
chirigan meva daraxtdan
tez uziladi”.**

Sa'diy Sheroziy

Ba'zilar ketayotib, bizga qancha azob qoldirib ketayotganini bilmaydi. Ularning xayolida faqat bitta narsa bor, xolos. U ham bo'lsa ketish. O'zlari istagandek ketishadi va oradan vaqt o'tib yana ortlariga qaytishni xohlashadi. Sevgimizdan olgan kuchlarini o'zimizga qarshi qo'llamoqchi bo'lishadi.

Qaytishganida hech narsa bo'lmagani-
dek qabul qilib, sevishda davom etishimizni
kutishadi. Kutaverishsin, hali ko'p kutishadi.

“Men ketaman desam, sen qol dema-
ding”.

Tark etgan insoningni ketishni xohlaga-
nimda qol demadi, sevsa qol degan bo'lardi,
deb aybdor qilishdan tiyil. Bunga haqqing
yo'q. Sevilishni his qilish uchun ketishga ho-
jat yo'q edi.

Balki, sevgini bunday sinash sen uchun
katta ma'no anglatmas, ammo sinagan
odamingning senga bo'lgan ishonchini so'ndi-

radi, ishon. Hech kim ketma, deb oyog'ing-
ga yiqilmoqchi emas. Hammasi o'z qo'lingda,
senga berilgan sof tuyg'ularni vaqtida qadrla.
Senga atalgan muhabbat chechaklarini
so'ndirma.

Yo'qotganingdan keyin to'kadigan ko'z
yoshing o'sha insonni ortga qaytarmaydi.
Tashlab ketib, yana qaytganda uni o'sha joy-
dan topolmasang, sarosimaga tushma. Hech
kim seni tashlab ketilgan joyida o'tirib kutish-
ga majbur emas.

**“Ketgan inson sen uchun qadrli bo'lsa,
eshikni shunday yopki, ichkarida qolganlar
sovuq qotmasin”.**

Paulo Koelo

“Inson zoti juda noshukurdir”.

Isro surasi 67-oyat

Qara, qilgan fidokorliklarimizga faqat noshukurlik bilan javob qaytganlarni Dostoyevskiy shunday izohlaydi:

“Havo salqinlashganda inson soya bergan daraxtlarni unutib qo‘yar ekan”.

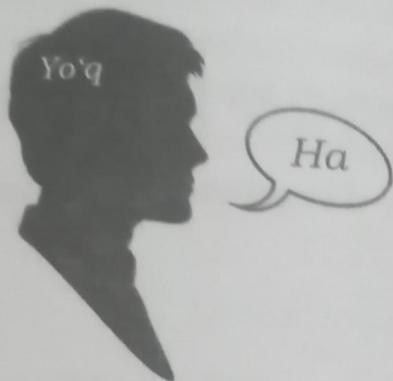
Xom sut emgan bandadan noshukurlik kutmaslikning o‘zi g‘alati bo‘lgan zamonda yashamoqdamiz. Inson qilgan fidokorliklarga, bergan qadriga, sevgiga arzishni xohlaydi-yu, ammo natijasi o‘sha-o‘sha, qadrsizlik. Bir insonning eng yomon kunida ham yonida bo‘lasan, u esa eng birinchi seni qurbon qiladi. Uni yiqilganda suyaysan, u esa oyoqqa turgach yiqilganini inkor eta boshlaydi.

Inson boshqalarga o‘zidan ko‘p hurmat ko‘rsatmasligi kerak. Haddan ziyod ishonch bildirmasligi lozim. Kun kelib, qaniydi shunday qilmasam, deydigan o‘zing bo‘lasan. Boshqalar uchun qilgan barcha yaxshiliklaring unutilib ketadi-yu, o‘zing uchun qilolmagan ishlaringni o‘ylab, qolib ketaverasan. Seni

“Bu – hayot, shunday qilib tajriba yig‘amiz”, deb ovutgan bo‘lishadi.

Bizdagi bu hissizlik otadan meros qolgan emas.

Bu sevganlarimizning bizga hadyasi bo‘ldi.

Yo'q deganing uchun yo'qolib qolganlarning yo'li ochiq bo'lsin

Ular istaganidek bo'lmaganingni bahona qilib, sendan ketganlardan aslo xafa bo'lma. Yo'llari ochiq bo'lsin. U sening yo'qotganing emas, yuking edi. Buni tushun.

Xo'p, degan har bir insoningga o'yinchoq bo'lasan, muammolarini o'zingga yuqtirib olasan. Shuning uchun o'zingga chegara qo'yib, yo'q deyishni ham o'rganadigan payt keldi.

Birinchi o'rinda yo'q deganing uchun yo'qotganing kim bo'lsa, uni darhol hayotingdan chiqar. Xo'p deyishingga ko'nikib qolgan insonlaringning yo'q deganingda hayron bo'lishlarini tabiiy qabul qil. Chunki ularni sen shu holga solding.

Ha, bu yerda aybdorni uzoqdan izlashga hojat yo'q. Aybdor o'zingsan. Yillar bo'yi sanasak, balki adog'i yo'qdir. Endi esa xo'p so'ziga tanaffus ber, yo'q deyish darsi boshlandi.

Yo'q desam, xafa bo'lsa-chi, meni noto'g'ri tushunsa-chi, uni yo'qotsam-chi, keyin meni sevmay qo'ysa-chi, uyat bo'lmas-deb kelding. Hammaga yetishding, ammo o'zingga kech qolding.

Aslida qilishing kerak bo'lgani juda oddiy edi. O'rni kelganda yo'q deyishga ko'nikishing kerak edi. Buni qabul qilmaganlarni esa hayotingdan uzoqlashtirarding. Ammo xolis niyatliging sabab hech bunday qila olmading. O'zim deyishni odatga aylantirishing kerak. Yo'q deganing uchun ketadigan inson, qo'yaver, ketsin. U seni qadrlagani, yaxshi ko'rgani uchun emas, xo'p deb ko'nuvchan bo'lganing uchun yoningda edi.

O'ksima, qo'yib ber, ketishsin. Ulardan senga nima xayr kelgandi?! Ketganlar ketsin, sen esa yuklardan xalos bo'l.

Yo'q deyishning foydalari:

Birovga qaram bo'lmaysan.

O'z chegaralaringni o'zing belgilaysan.

O'zing uchun birinchi odam o'zing bo'lasan.

Omadga yaqinlashasan.
Stresslardan uzoq turasan.
Vaqtdan yutasan.
O'zingga erkinlik berasan.
Insonlarni tanib olasan.
Yo'q deyishning qancha foydasi bo'lsa,
demaslikning ham shuncha zarari bor. O'z
chegaralaringni o'zing belgila va ozgina men
deyishni o'rgan.

Sening ham erkin nafas olishga, hayotni
chiroyli yashashga haqqing bor.

Unutma, yo'q deya olish erkinligingga
erkinlik qo'shadi.

Bu esa senga bog'liq.

**Hazrati Mavlono shunday
degan ekan: "Sen nima
desang deyaver,
so'zlaring qarshingdagi-
ning anglagani qadardir".**

Oxirgi paytlar shu jumlani juda ko'p tak-
rorlaganimdan yelkamda tushuntirib tushu-
nilmaslikning va nima desam ham odamlar
xohlaganicha tushunilishning o'g'ir yuki tu-
ribdi. Hech nima o'zgarmaydi baribir. Chun-
ki tushungilari kelmaydi. O'zlariga keragini
tushunib olishadi, bo'ldi, shuncha gapirgan
gaping qush bo'lib, havoga uchadi-keta-
di. Ular quloqlarini sening gaplaring uchun
emas, o'zlari eshitishni xohlagan narsalari
uchun ochishadi.

Faqat tushunishni xohlaganini tu-
shungan, hayotga faqat o'zining chang bos-
gan derazasidan boqadiganlar fikrimni ham,
o'ylarimni ham so'ramasin. Balki, mendan
uzoq turganlari ham yaxshidir.

Nima eshitsa eshitaversin, miyasidagi
o'y-xayollari o'zgarmay, mog'or bosib qoladi-
gan insonlarga eshiklarimni yopdim. Faqat

o'ziga keragini eshitadigan zehni o'tkirlar, tushundimki, sizlar ham vaqt, ham quvvat isrofi ekansizlar. Men endi o'zimni eshitaman.

Meni eshitmasdan bildiriladigan fikr va maslahatlarga ehtiyojim yo'q. Tugadi. Tugatdinglar. Hammaning o'z fikri va maslahatlari o'ziga siylov. Eshitmay turib maslahat yomg'irini ustimga yog'diradiganlar, yo'lingiz ochiq bo'lsin. Menda endi faqat siz eshitishni xohlagan narsalarni so'zlaydigan, istagan qolipingizga mos tushaveradigan, siz istagan yo'ldan yurib ketaveradigan MEN qolmadi. Siz borib boshqalarga quloq tuting. Men endi sizga hech nimani tushuntirib o'tirmayman.

Neshet Ertash to'la haq ekan:

**“Holingdan anglab olmaganni o'z holi-
ga qo'y!”**

O'zingga bir yaxshilik qil. Senga tegishli bu hayotni boshqalar uchun yashama

Hammaning ko'ngli bir nimalar tusaydi. O'ng tarafingga qaraysan – kutish, chap tarafingga qaraysan – kutish. Ammo hech bir inson kelib, “Sen hayotdan juda charchading, men seni yaxshi tushunib turibman”, deya bag'riga bosmaydi. Ishonaver, boshqalar uchun tuyg'ularing, fikr va xayollaringning umuman ahamiyati yo'q. Yagona dardlari – seni o'zlari yasagan qolipda saqlash, ular istagandek hayot kechirishing.

Doim boshqalar bilan taqqoslana-verasan. Boshqalarning omadi chopgan-u, sen bunday baxtdan quruq qolgansan go'yo. Balki, shuncha zarbaning orasida meni ang-laydigan bir insonning borligidan quvonar-man, deya hayotingga o'shani qabul qilasan-u, u ham kelib, senga ortiqcha yuk bo'ladi.

U ham seni o'zi xohlagandek o'zgartirib, o'ziga moslab olishga urinadi. Odamlar o'z ha-yotiga bir nazar solmay, kelib senikiga burun-suqishdan charchamaydi. Sendan o'z yo'ling-dan emas, ular yo'lidan ketishingni xohla-

shadi. Xuddi hamma narsaning eng to'g'risini, eng yaxshisini ular bilishadi.

Aziz Nesin ta'kidlaganidek:

*** "Boshlig'ing quldek ishlashingni xohlaydi,**

Oilang ular istaganidek bo'lishingni, Sevganing esa doim o'zgacha ko'rishingni.

Hech kim boringcha qabul qilmas seni,

Hamma senga boqqanda o'z ijod mahsulini ko'rishni xohlaydi.

Oxir-oqibat boshqa inson bo'lasan-qolasan".

Senga bir eslatma:

Sen bu sensan. Seni sendan ayirishlariga izn berma. O'z yo'lingdan yur. Yanglish bo'lsa ham bu yo'l seniki bo'lsin. Eng kamida o'zim bilgan yo'ldan yurdim, deya oladigan yo'l tanla. Pushaymon bo'lsang ham, xafa bo'lsang ham, bunga o'z tanloving sabab bo'lsin. Boshqalarning safsata haqiqatlariga quloqlaringni berkit. Sen o'z vijdoningni tingla. U sening eng to'g'ri yo'ldoshing.

O'zliging bo'lsin va uni hech kim uchun tark etma. O'z chegaralaring ichida qol. Seni o'zgartirmoqchi bo'lganlar emas, boring kabi qabul qiladigan insonlar bo'lsin hayotingda. Ular bilan chinakamiga go'zal kechadi umring.

Unutma, hamma o'z hikoyasining qahramonidir. Sen sensan. Ular ulardir. Birovlar uchun o'zgarma. Sevgi o'zgarishni talab qilmaydi. Ular istagandek emas, o'zing istagan inson bo'l. O'zing bo'l.

Ichingda yashayotgan o'z dunyoqarashlaringni isrof qilma. Ularni tark etma. Bu hayot seniki. Omadli, omadsiz, baxtli va azobli kunlaringda, qisqasi, seni sen qilgan nima bo'lsa, bor, shular bilan to'yib-to'yib yasha.

Dostoyevskiy aytganidek:

"O'z yo'lingda yanglishish - boshqalarning yo'lida to'g'ri ketishdan afzaldir".

Imkonsizlik yo'q, faqat yetarlicha istamagan inson bor

Hayot hech kimga javobi qaytmaydigan narsani ravo ko'rmaydi. Har bir narsaning badali bo'ladi. Umrimizning eng yorqin lahzalarini, istab yurgan biror ishimizni qo'lga kiritish uchun oylarcha, balki yillarcha harakat qilishimizga to'g'ri keladi.

Savdo markazida bir paltoni ko'rib, yoqtirib qolamiz va uni sotib olish uchun haftalab, oylab tinmasdan ishlaymiz. Hayot ham istagan narsamizga yetishimiz uchun bizdan vaqt talab qiladi. Uyqusizlik talab qiladi. Ixlos va sabr talab qiladi.

Insonlar esa aynan shu nuqtada ikkiga ajraladi, ya'ni **istaganiga erishadiganlar va taslim bo'ladiganlar**.

Istaganiga erishadiganlar sabr va kuch nimaligini biladilar. Boshiga qanday qiyinchilik kelsa ham, sabr qilib, voz kechmay, harakatdan to'xtamaydilar va manzilga yetadilar. Ular imkonsizlikka begona, kurashga

do'st tutinganlardir. Odamlarga emas, ichidagi kuchga ishonadilar. Kuchlarini sarflash uchun to'g'ri zamon va munosib joy tanlay oladilar.

Istaganiga ega chiqolmay, hayotga mag'lub bo'lganlar sabrdan ancha uzoq yashaydilar. Ularning biror ishni uddalashiga va o'ziga bo'lgan ishonchi zaifdir. Qiyinchikdan aziyat chekib o'tiraveradilar. Hayot tarsakisiga yuzlarini o'zlari tutib beradilar. Bu ham kamdek, yegan tarsakisi uchun tez yordam chaqirishdan ham tap tortishmaydi. O'zidagi kuch nimanidir o'zgartirishiga ko'zi yetmaydi. Yengilishni tan olib, hayotga mag'lub bo'lishadi.

Xo'sh, sen-chi? Sen hayotdan istaganini oladiganlardanmisan yoki mag'lubiyatga tez bosh egadiganlardanmi? Hayot haqiqatan ham bir marafonga o'xshaydi. Agar kuchingni kerakli paytda to'g'ri ishlata olsang, sabr qila olsang, o'zingga ishonsang, marra seniki.

Marafon nomi bilan mashhur bo'lgan Yunonistondagi Afina shahrining shimoli-sharqiy tomonida bir joy bor ekan. Miloddan avvalgi 490-yilda afinaliklar va forslar jangida, afinaliklar askar soni kam bo'lishiga qaramay, g'alaba qozonishgan.

G'alaba xabarini Afinadagilarga yetkazish uchun Fedippid ismli bir askar Marafon qishlog'idan Afinagacha uch soatdan kam

vaqtda yugurib borgan ekan. Chopar xabarni yetkazibdi-yu, shu on charchaganidan vafot etibdi.

Marafonda yugurish atamasi aynan shu askar 42 kilometrlik masofani tinim bilmay bosib o'tganidan keyin paydo bo'lgan. Shundan keyin askar xotirasiga atab Marafon qishlog'i va Afina shahri o'rtasida musobaqalar tashkil etiladigan bo'libdi. Hozir bu musobaqa dunyoning hamma davlatlarida o'tkaziladi.

Bu juda qiyin va strategik musobaqadir. Yugurishda oldinga o'tib ketganing bilan hech narsa o'zgarmaydi. Musobaqada 20-25 kilometr gacha yaxshi yugurish mumkin. Undan keyin kishining oyoqlari toliqadi, og'riy boshlaydi. Ammo bir yo'lini qilib, 25 kilometrni ham bosib o'tasan. Marafon tarkibida qolasan. 26-kilometrdan yangi bosqich boshlanadi. Eng asosiysi marafonda qolish va keyingi marofonga yo'l olishdir.

Vaqtingni va quvvatingni keraksiz insonlar uchun sarflama. Sen bu musobaqada g'olib bo'lishga majbursan. O'zingga ishon-sang, uddalaysan. Ishonmasang, aksi bo'ladi. Tanlov seniki.

Yana bir marta takrorlayman:

Imkonsizlik yo'q, faqat yetarlicha istamagan inson bor.

Imkonsizlikka ishonmayman. Bunga

ishonganlarni ham tushunmayman. Men istaganlar imkon topishiga ishonaman. Hayotda hamma narsani uddalash mumkinligini Kristi Braun misolida ko'rsatmoqchiman.

Hikoyani "Chap oyog'im" kitobini o'qiganlar biladi, o'qimaganlarga o'qib ko'rishini tavsiya qilaman. Men o'qiganimdan keyin shunday ta'sirlandimki, hatto yozuvchining hayotini surishtira boshladim. Imkonlar ostida yotgan qancha imkonlarni kashf etdim.

Kristi Braun yigirma uch farzandli oilaning hayotda qolgan o'n uch bolasidan biri edi. Dublinda tug'ilgan Kristi miya falaji bilan dunyoga kelgan. U bu kasallik tufayli gaplasholmas va harakatlarini nazorat qila olmasdi. Faqat chap oyog'ini ishlata olardi.

Shifokorlar aqliy nuqsonlari borligi sabab Kristini nogironlar uyida qolishini tavsiya qilishgandi. Ammo oilasi, ayniqsa, onasi uni boshqa farzandlari bilan birga katta qilishni xohlardi. Chunki u o'g'lining tuzalib ketishiga hammadan ko'p ishonar va umid qilardi.

Oiladan tez-tez xabar olib turadigan ijtimoiy xizmatlar ishchisi Katrina Delahant va onasi bolaning san'at va adabiyotga bo'lgan qiziqishini payqab, uni shu sohaga yo'naltiribdi.

Va nihoyat barcha urinishlar samara berib, Kristi chap oyog'ida yozish va chizish-

ni boshlabdi. Qisqa vaqtda yaxshigina rassom darajasiga chiqibdi.

Yordamga muhtoj bo'lish, shifokorlarning tashxisi ham Kristining buyuk yozuvchilar qatorida turishiga to'sqinlik qila olmabdi. Uning chap oyog'ida ilk yozgan she'ri "Ona" bo'lgan.

Hozir men sizni imkonsizlikka ishongan insonlarga, miya falaji bilan dunyoga kelgan, gapira olmaydigan va faqat chap oyog'idan tashqari tanasining hech qayeri ishlamaydigan Kristi Braun hayoti bilan tanishtirdim. Siz haqiqatan ham imkonsizlikka ishonasizmi? Agar ishonayotgan bo'lsangiz, sizni bu vaziyatdan o'zingizdan boshqa hech kim olib chiqa olmaydi..

Kristi Braun o'ziga ishonmaganida, imkonsizlikka ishonganida, onasining ko'magi bilangina bularni uddalay olarmidi? Unday deb o'ylamayman. U o'ziga ishondi, imkonsizlikka emas. Hayotda eng muhim uch narsa bo'lsa, ular **o'zingga ishonch, o'zingga ishonch va yana o'zingga ishonch. O'zingga ishonmagan soniyada hayot mag'lubiyati seni asirga oladi. Bunga izn berma. To'siq va muammolarga, bahonalarga emas, o'zingga ishon!**

Seni ranjitishlariga o'zing izn berding

"Haq gapni aytgan to'qqiz qishloq nari-da", deb bekorga aytishmagan, buning uchun mendan jahling chiqmasin. Do'st achitib gapiradi. Haqiqiy do'st xato qilayotganingni bila turib, jim tura olmaydi. Hayotingga kirgan barcha azob-uqubatlarni, xom xayollarning yagona aybdori, afsuski, o'zingsan. Seni ranjitgan insonlar va vaziyatlarga jahl qilma.

Ularning aybi yo'q. Bularga o'zing izn berding. Doim "Nega faqat men yo'qotaman? Nega ranjigan taraf men bo'laman?" deb o'zingdan so'raysan-ku, bularning sababchisi odamlar emas, sensan. Bularni o'z aybing ekanligini tan ol, his qil. O'zingga jahl qil, demoqchi emasman.

Men faqat haqiqatni ko'rishingga yordamchi bo'lyapman, xolos. "Insonlarning o'zi yomon bo'lsa, mening aybim nima?", demoqchimisan? Ha, ba'zi insonlarda fe'l-atvor muammosi bo'lishi mumkin. Ularning qandayligini boshidan biladigan munajjim emas-san-ku. Ammo ularni hayotingdan chiqarib, bunga yakun yasashing mumkin. Bu o'z qo'llaringda. Ularni hayotingda ushlab qolish-

ga harakat qilganing sayin seni xafa qilishlariga izn beraverasan.

Jim Ronning bitta jumlasini juda yaxshi ko'raman:

"Joylashgan makoning seni qoniqtirmasa, u yerni darhol almashtir. Chunki sen daraxt emassan".

Shuning uchun hayotingga to'siq bo'lib, seni ranjitgan, qadrsiz qilgan insonlarni hayotingdan chiqar yoki o'zing ularnikidan chiq. Ildizing birovga bog'liq emas.

Nitshe nima deganini bilasanmi:

"Angla, kim xafa qila olar seni, sendan boshqa?

Kim to'ldira olar ichingdagi bo'shliqni, gar sen istamasang?

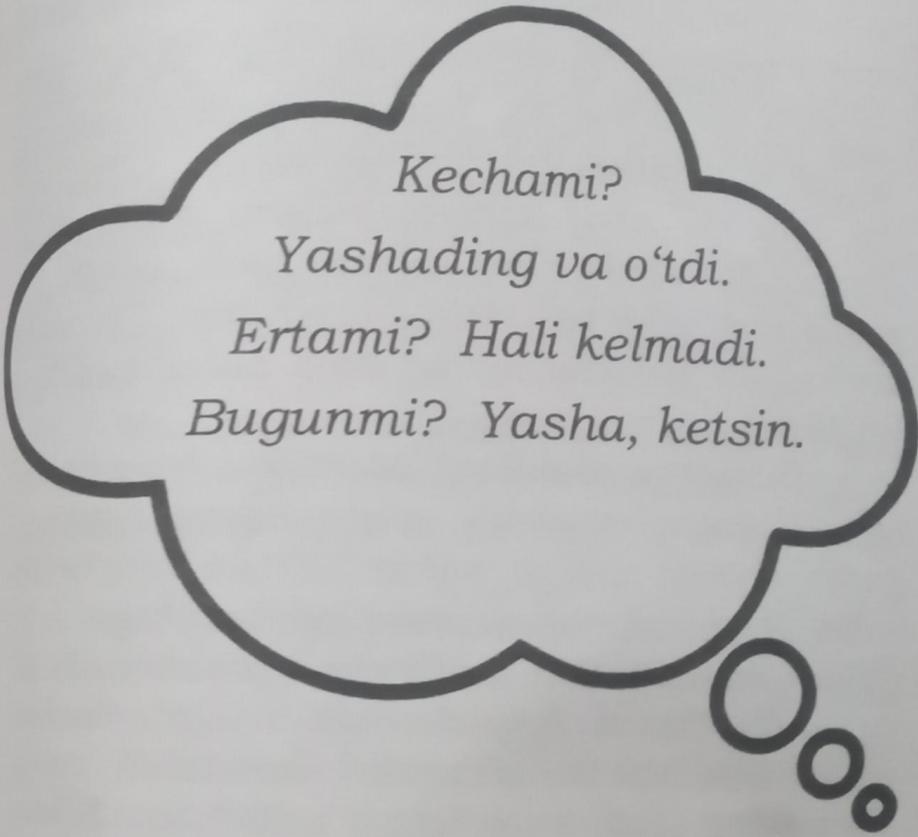
Kim baxtiyor qila olar seni, o'zing bunga tayyor bo'lmasang?

Kim yiqitar, parchalar seni, o'zing izn bermasang?

Kim sevar seni, sen o'zingni sevmasang?

Bari o'zingda boshlanib, o'zingda tugar".

Hayot yutqazgan joyingdan boshlanar

Kechami?

Yashading va o'tdi.

Ertami? Hali kelmadi.

Bugunmi? Yasha, ketsin.